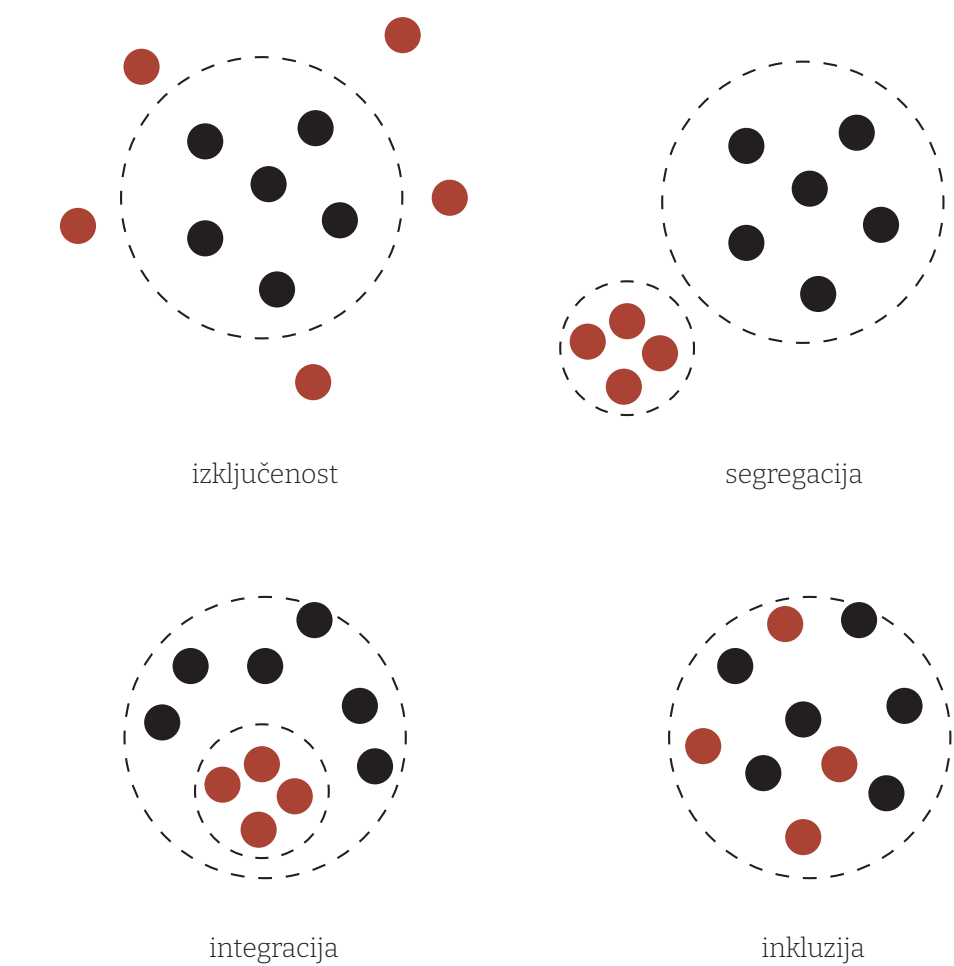

Idejna zasnova inkluzivne večstanovanjske zazidave v Velenju

mentorica: prof. mag. Anja Planišček

V projektu razširim koncept integracije in predlagam zasnovo inkluzivne soseske, ki je narejena po meri vseh ljudi in izkorišča potencialne posameznikov v prid skupnosti. Velik poudarek je na raznolikosti, tako skupnosti kot tudi prostora in povečevanju socialnih interakcij. Pojem inkluzije se prenese v zasnovo stanovanj, posameznega objekta, sklopa objektov in celotne zazidave.

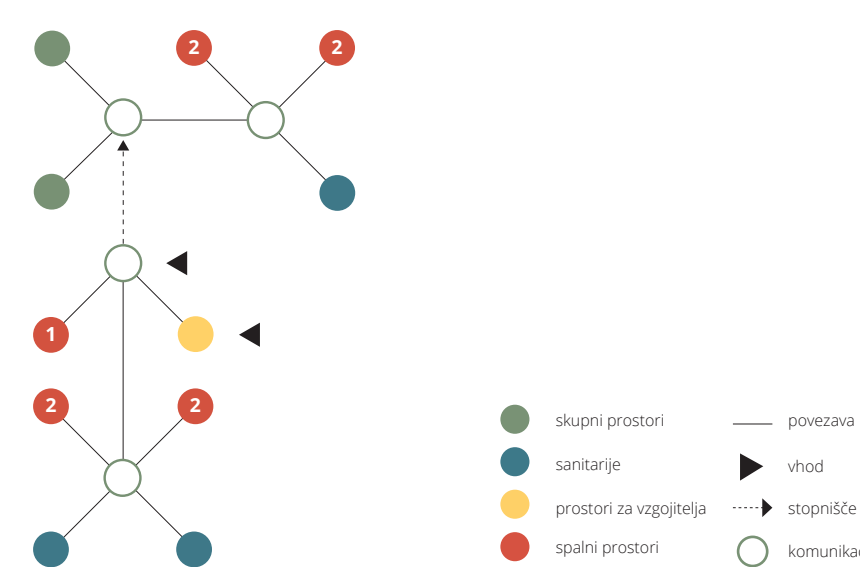
Dezinstitucionalizacija je v svojem najožejem pomeni opisana kot zapiranje in ukijnanje ustanov. Evropske smernice definicijo širijo in poleg ukijnanja ustanov dezinstitucionalizacija definirajo tudi kot širšo razvojn skupnostnih služb, skupaj s preprečevanjem institucionalizacije. Pirapo se na Unicefovo definicijo, kjer je dezinstitucionalizacija opisana kot celosten proces preoblikovanja ustanov. Sočasno se v institucijah zmanjšuje kapacitete oz. jih celo ukijna in vzpostavlja službe v skupnosti.

S procesom deinstitucionalizacije so se začele oblikovati **vmesne strukture in oblike bivanja**, ki za posameznike lokalnih institucij pomenijo postopen prehod v civilno življenje. Med te oblike štejejo npr. podporno bivanje, dnevne centre, domove z osebjem in stanovanjske skupine. **Stanovanjske skupine** so dobile več nazivov, vendar gre v osnovi za enak princip stanovanjske oskrbe. Med njimi so: bivanjske ali bivalne skupine, bivalne enote, stanovanjske ali bivanjske skupnosti, dislocirane enote ipd.

To so oblike bivanja v manjših skupinah, kjer se lahko posamezniki ob pomoči oziroma samostojnega bivanja, sodelovanja v skupnosti in vsakdanjih opravil. V primerjavi s ostalimi oblikami oskrbe je tu ključnih obutek domačnosti, kjer lahko stanovalci v manjših skupinah in z večjo mero zasebnosti vstopajo v bolj samostojno življenje. Stanovanjska skupina naj bi torej nadomeščala funkcijo družine. Skupine se razlikujejo glede na tip stanovalcev (starost, vrsta nudene pomoči, ipd.), čas bivanja in prisotnost strokovnih delavcev, skupno pa jim je, da gradijo vsakdanje življenje po načelih normalizacije.

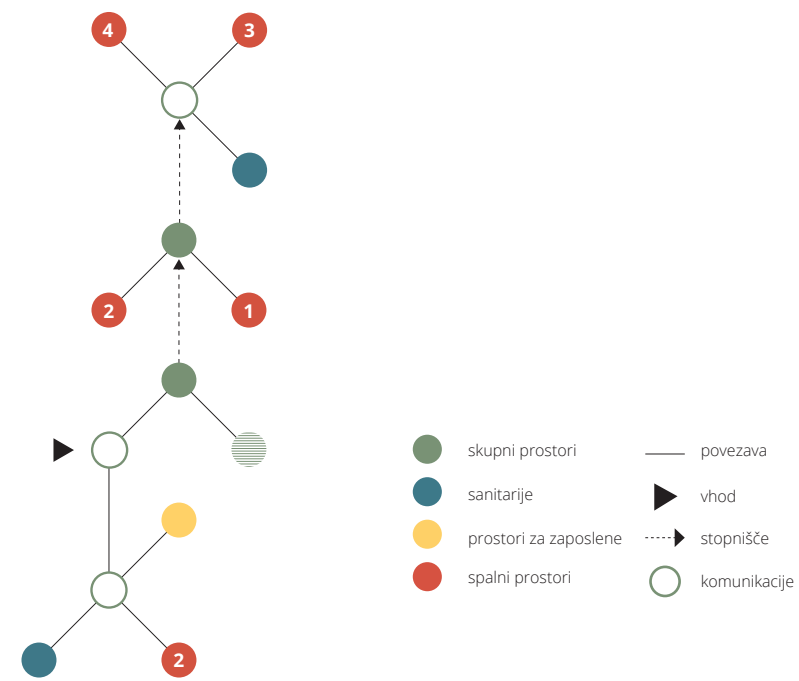
Obiskala sem 11 stanovanjskih skupin in 1 mladinsko stanovanje, ter opravila dva dodatna razgovora z vodjami zavodov. Skupine sem izbrala glede na tip stanovančev, umeščenost oziroma lokacijo in institucijo, ki skupino vodi. Na ogledih so me večinoma sprejeli vzgojitelji, vodje programov stanovanjskih skupin in institucijah in strokovni delavci v skupinah. Najprej smo izvedli kratek razgovor, nato pa so me vodili po objekti in prostorih skupine. Obiskane skupine sem razdelila v 4 kategorije: **1. skupina:** stanovanjske skupine za mladostnike do 18. leta s čustveno vedenjskimi motnjami (ČVM) in/ali težavami v duševnem zdravju, **2. skupina:** stanovanjske skupine za odrasle odrasle osebe z lažjimi in zmernimi motnjami v duševnem in telesnem razvoju, **3. skupina:** stanovanjske skupine za odrasle s težavami v duševnem zdravju, **4. skupina:** oblike bivanja po odhodu iz stanovanjskih skupin.

tip objekta: enostanovanjski objekt

Analiza: Ogled prikazane stanovanjske skupine je bila ena izmed bolj pozitivnih izkušenj. S tem, da prostor vzgojitelja ni umeščen neposredno ob dnevno-bivalnih in spalnih prostorih mladostnikov, občutek nadzora ni tako močno prisoten in s tem lahko stanovalcem daje večji občutek samostojnosti in zaupanja. Mladostniki večkrat samostojno pridejo na pogovor in tam preživljajo del prostega časa. Soba vzgojitelja jim tako predstavlja varen prostor, kjer lahko delijo svoje občutke in se umaknejo od skupine. Čeprav so se predvsem dvoposteljne, ocenjujejo, da zagotavljajo dovolj individualnega prostora za mladostnike. Ambient skupnih prostorov je prijeten in domačen. Umeščenost objekta na rob naselja je hkrati prednost in slabost. Prednost predstavlja bližina gozda in zelenih površin, slabost pa je zagotovo to, da je soseska spaln naselje in ne vključuje ostalih družinskih programov, ki bi lahko pripomogli k vključenosti stanovanjske skupine v lokalno skupnost.

tip objekta: enostanovanjski objekt

Analiza Tako kot skupina 2B, je tudi ta ena izmed številčnejših. V primerjavi z ostalimi izstopa zaradi bližine varstveno-delovnega centra, ki se nahaja na isti parceli, a v ločenem objektu. Zaposleni sicer to večino ocenjujejo kot pozitivno, saj to predstavlja udobje za vse, tudi stanovalce, vendar ti "čopata sistem" vsekakor vnaša sledi institucionalnosti in na življenje stanovalcev ne vpliva v smeri večanja samostojnosti in individualizacije. Objekt se nahaja v preprostejšem predelu mesta, kar nakazuje tudi zasnova prostorov - razkošne kvadrature prostorov, velike okenske površine, visoki stropovi, velike zasebnosti vrt, ipd. Vse to deluje v prid bivanju velikega števila oseb, manj ustrezne pa so višinske razlike med prostori, strme stopnice, mansardni prostori z nizko višino, saj to predstavlja velike ovire že za stanovalce z manjšo gibavno oviranostjo. Kot pozitivno ocenjujejo razčlenjenost spalnih prostorov v več enot, saj se s tem povečuje občutek zasebnosti in kvalitete zelene površine na parceli objekta.

